

[Lange.]

de erhvervsdrivende, som denne Lovgivning skal gælde — eller rimelig med Hensyn til Fremskaffelsen af det, der i Øjeblikket er i allerhøjeste Grad nødvendigt, et Initiativ. Jeg betragter det nu som en større Ulykke, hvis man gennem Bestemmelser som dem, man her gennemfører, og ved deres Administration hemmer dette Initiativ, end om nogle Mennesker skulde komme til at tjene for meget. Saaledes som man hidtil har administreret den gældende Priskontrollov, frygter jeg i høj Grad for, at man maa være udsat for, at man sætter i første Række dette at undgaa, at nogen kommer til at tjene noget, og helt glemmer det andet, og det efter min Mening langt mere nødvendige, at der virkelig bliver en Mulighed for, at nyt Initiativ kan skabe Virksomhed der, hvor saa meget andet visner bort.

Da jeg har denne Frygt, da jeg mangler Tillid til, at Loven vil blive fortolket og administreret paa rimelig og nyttig Maade, vil jeg ikke have noget Medansvar for det foreliggende Lovforslag og agter derfor ikke at stemme for det.

Stein: Det var jo en noget betinget Anbefaling, mit Partis ærede Ordfører gav det foreliggende Lovforslag, og jeg kan da heller ikke følge ham i den Konklusion, hvori han havnede, at man skulde stemme for Forslaget. Jeg kan give den foregaaende Taler, det ærede Medlem Hr. Lange, hel og fuld Tilslutning til det, han udtalte. Der er ingen, som er i Tvivl om, at man under de nuværende Forhold maa have særlige Foranstaltninger, og det er formentlig uden for al Diskussion, at det under de herskende Forhold er nødvendigt, at der træffes Foranstaltninger til at sikre Befolkningen som Helhed alle Livsforhold til rimelige Priser; men det foreliggende Forslag til Lov om Priser m. v. rækker jo langt derudover. Det gør faktisk den højtærede Minister til Prisdiktator, og det tillægger Priskontrolraadet en Magtbeføjelse, som man — derom er jeg ganske enig med det ærede Medlem Hr. Lange — under Hensyn til Raadets hidtidige Virksomhed maa nære Betænkeligheder ved. Der er en afgørende Forskel mellem det foreliggende Lovforslag om Priser og den gældende Lov af 18. Maj 1937 om Prisaftaler, der har til Formaal at sikre den frie Prisdannelse, idet den skal hindre saadanne Aftaler, der kan medføre — som det siges i Loven — urimelige Priser eller andre samfundsmæssigt urimelige Ind-

skrænkninger i den frie Erhvervsudøvelse. Det har da ogsaa, saaledes som det i sin Tid understregedes under Rigsdagsforhandlingerne, været Meningen med den gældende Lov, at der kunde skrives ind mod dem, der gennem Prisaftaler søger at udnytte Forbrugerne, altsaa søger at indkassere ublu Avance. Men Priskontrolraadet har udvist en Tilbøjelighed til at gaa adskilligt længere, har vist en Tilbøjelighed til at blande sig ind i Fabrikantens og Købmændens Omkostninger. Man har saaledes under en Sag, som har staaet paa i lang Tid, fundet sig beføjet til at kritisere de paagældende Firmaers Salgsomkostninger, navnlig deres Reklame-, deres Annonce- og deres Agentomkostninger. Der savnes i den gældende Lov enhver Hjemmel til en saadan udvidet Fortolkning af Raadets Beføjelser, og det behøver ikke nogen nærmere Paavisning, at en Anerkendelse af en saadan Ret til at gribe ind paa Omkostningsomraadet ganske maatte forrykke Vilkaarene for den enkelte Forretningsmands Dispositioner og vilde kunne faa uhyre vidtrækkende Følger. Tingene kan nu engang ikke ses isoleret. For at blive ved det nævnte Eksempel kan det maaske være let nok at forlange Salgsomkostninger nedskaaet, men Følgerne for Omsætningen kan Priskontrolraadet ikke overse, og i sine Virkninger kan Nedskæringen af de forskellige Omkostninger, Reklameomkostninger, Annonceomkostninger, Agentomkostninger o. s. v., ikke alene ramme adskillige Mennesker i deres Erhverv, men strække sig til en hel Række andre Omraader, til Papirvareindustri, til Trykkerivirksomhed, til Farvefabrikation og adskilligt andet.

Jeg har opholdt mig ved dette Forhold, fordi Priskontrolraadet ved det foreliggende Lovforslags § 8 faar den Hjemmel, som det hidtil har savnet, til at blande sig i en Forretnings Omkostninger. Der siges nemlig her, at ingen Varepris maa sættes højere, end hvad der svarer til „virkelig medgaaede, nødvendige Udgifter“ til Varens Indkøb, dens Fremstilling, dens Forhandling og Transport med Tillæg af rimelig Nettoavance. Altsaa, her er ingen Grænse for, hvad Raadet kan forlange oplyst og blande sig ind i. Man kan forlange alle Oplysninger vedrørende Indkøb og Fremstilling, vedrørende Forhandling og Transport, og man kan kræve Nedskæring baade af det ene og det andet. Det er en Bestemmelse, som kan komme til at virke ganske overordentlig ubilligt over for den enkelte erhvervsdrivende, en Bestemmelse, som kan blive overordentlig bekostelig for den en-